

Anhöriginvandring

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om anhöriginvandring. Yrkandena rör bl.a. uppehållstillstånd för make och sambo, uppskjuten invandringssprövning samt försörjningskrav vid anhöriginvandring.

I betänkandet finns elva reservationer (M, SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Cirka 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Anhöriginvandring	6
Reservationer	17
1. Anhöriginvandring, punkt 1 (M)	17
2. Anhöriginvandring, punkt 1 (SD).....	17
3. Anhöriginvandring, punkt 1 (C)	19
4. Anhöriginvandring, punkt 1 (V).....	20
5. Anhöriginvandring, punkt 1 (L)	21
6. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 2 (SD, KD)	22
7. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 2 (C)	23
8. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 2 (V).....	23
9. Registrering av anknytningsperson, punkt 3 (SD).....	24
10. Försörjningskrav vid anhöriginvandring, punkt 4 (M)	25
11. Försörjningskrav vid anhöriginvandring, punkt 4 (SD).....	26
Särskilt yttrande.....	27
Anhöriginvandring, punkt 1 (KD).....	27
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	28
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anhöriginvandring

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 45,

2017/18:983 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD) yrkande 7,

2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2,

2017/18:1671 av Maria Ferm (MP) yrkande 6,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–35 och 37,

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3 och 12,

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 22,

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6,

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 30, 32 och 33.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (L)

2. Uppskjuten invandringsprövning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:197 av Ola Johansson (C) yrkandena 2 och 3,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 36,

2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 26,

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 14 och

2017/18:3789 av Annika Qarlsso m.fl. (C) yrkandena 39 och 45.

Reservation 6 (SD, KD)

Reservation 7 (C)

Reservation 8 (V)

3. Registrering av anknytningsperson

Riksdagen avslår motion

2017/18:197 av Ola Johansson (C) yrkande 1.

Reservation 9 (SD)

4. Försörjningskrav vid anhöriginvandring

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1707 av Sotiris Delis (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 4 och 5,

2017/18:3436 av Fredrik Schulte (M) och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 31.

Reservation 10 (M)

Reservation 11 (SD)

Stockholm den 22 mars 2018

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Johan Forssell (M), Carina Ohlsson (S), Mikael Cederbratt (M), Phia Andersson (S), Jennie Åfeldt (SD), Tina Ghasemi (M), Kerstin Nilsson (S), Emma Carlsson Löfdahl (L), Aron Modig (KD), Teresa Carvalho (S), Mathias Tegnér (S), Maria Abrahamsson (M), Maria Ferm (MP), Christina Høj Larsen (V), Paula Bieler (SD) och Johanna Jönsson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet motionsyrkanden om anhöriginvandring från allmänna motionstiden 2017/18. Betänkandet omfattar frågor om bl.a. uppehållstillstånd för make och sambo, uppskjuten invandringssprövning samt försörjningskrav vid anhöriginvandring.

En redovisning av de behandlade motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Anhöriginvandring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. uppehållstillstånd för make och sambo, uppskjuten invandringsprövning och försörjningskrav vid anhöriginvandring.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V), 5 (L), 6 (SD, KD), 7 (C), 8 (V), 9 (SD), 10 (M) och 11 (SD) samt det särskilda yttrandet (KD).

Gällande ordning

Ansökan

Upphållstillstånd kan under vissa förutsättningar beviljas en utlänning som är anhörig till en person som är bosatt i eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige. Enligt 5 kap. 18 § första stycket utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL, ska en utlänning som vill ha uppehållstillstånd som huvudregel ha ansökt om och beviljats tillståndet före inresan i Sverige. En ansökan om uppehållstillstånd av en utlänning som inte befinner sig i Sverige ska ges in till och utredas av en svensk beskickning eller ett svenskt konsulat i hemlandet eller i det land där utlänningen annars är stadigvarande bosatt, vilket framgår av 4 kap. 20 § utlänningsförordningen (2006:97), förkortad UtF. Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) får meddela föreskrifter om att en ansökan om uppehållstillstånd får ges in till och utredas av en annan myndighet (4 kap. 26 § UtF).

Anhöriga

Bestämmelser om uppehållstillstånd för anhöriga finns framför allt i utlänningslagen och i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige, i fortsättningen kallad tillfälliga lagen. Tillfälliga lagen ska tillämpas framför utlänningslagen i den utsträckning som lagens bestämmelser avviker från utlänningslagen (1 kap. 1 a § UtL och 1 § tillfälliga lagen). Av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna framgår att tillfälliga lagen gäller t.o.m. den 19 juli 2019.

Upphållstillstånd ska ges till en utlänning som är make eller sambo till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige (5 kap. 3 § första stycket 1 UtL). Är någon part under 18 år får uppehållstillstånd vägras (5 kap. 17 a § andra stycket 3 UtL).

Upphållstillstånd får ges till en utlänning som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en person som är bosatt eller som

har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om förhållandet framstår som seriöst och inte särskilda skäl talar mot att tillstånd ges (5 kap. 3 a § första stycket 1 UtL).

Ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag erkänns inte i Sverige bl.a. om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna då var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige eller om det är sannolikt att äktenskapet har ingåtts under tvång (1 kap. 8 a § första stycket lagen [1904:26 s. 1] om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap). Ett äktenskapshinder enligt svensk lag är om en av parterna är under 18 år (2 kap. 1 § äktenskapsbalken). Detta gäller dock inte om det finns synnerliga skäl.

Uppehållstillstånd ska ges till ett utländskt barn som är ogift och har en förälder som är bosatt i Sverige eller har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt i Sverige. Även ett utländskt barn som är ogift och som har adopterats eller avses bli adopterat ska ges uppehållstillstånd (5 kap. 3 § första stycket 2 och 3 UtL).

En utlänning som är förälder till ett ensamkommande, ogift, utländskt barn som är flykting eller skyddsbehövande ska ges uppehållstillstånd (5 kap. 3 § första stycket 4 UtL).

Även en utlänning som är förälder till ett ogift utländskt barn som är flykting eller annan skyddsbehövande ska ges uppehållstillstånd, om utlänningen befinner sig i Sverige och beslutet om hans eller hennes asylansökan fattas i samband med beslutet om barnets asylansökan (5 kap. 3 § första stycket 5 UtL).

Uppehållstillstånd får ges till en utlänning som är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet (5 kap. 3 a § första stycket 2 UtL).

När det finns synnerliga skäl får enligt 5 kap. 3 a § tredje stycket 2 UtL uppehållstillstånd beviljas en utlänning som är anhörig till en utlänning som är flykting eller annan skyddsbehövande. Vidare får, när det föreligger synnerliga skäl och enligt tredje stycket 3 nämnda lagrum, uppehållstillstånd beviljas en utlänning som på annat sätt har särskild anknytning till Sverige.

Enligt 5 § tillfälliga lagen ska som huvudregel ett uppehållstillstånd som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande vara tidsbegränsat. I 6 och 7 §§ finns särskilda bestämmelser om möjligheten till uppehållstillstånd för anhöriga till den med uppehållstillstånd som tidsbegränsats enligt 5 §.

När anknytningspersonen är flykting med tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 § tillfälliga lagen ska make, sambo och barn beviljas uppehållstillstånd endast om flyktingen bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas permanent uppehållstillstånd (6 §). Uppehållstillstånd får vägras om någon av makarna eller samborna är under 21 år. Uppehållstillstånd ska inte beviljas bl.a. för den som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande med en

flykting som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt tillfälliga lagen.

Om anknytningspersonen är alternativt skyddsbehövande och ensamkommande barn som fick sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad senast den 24 november 2015 ska uppehållstillstånd beviljas en förälder till barnet, enligt 5 kap. 3 § första stycket 4 UtL. Vidare ska, också under förutsättning att anknytningspersonen fick sin ansökan om uppehållstillstånd registrerad senast den 24 november 2015, uppehållstillstånd beviljas i samma utsträckning som enligt 6 § tillfälliga lagen. Uppehållstillstånd kan således inte beviljas när anknytningspersonen är alternativt skyddsbehövande och har ett uppehållstillstånd som tidsbegränsats enligt 5 § tillfälliga lagen och där ansökan är registrerad efter den 24 november 2015. Detta gäller dock inte när anknytningspersonen är ett barn och den anhöriga förälder och både barnet och föräldern befinner sig i Sverige. Uppehållstillstånd ska då beviljas i enlighet med 5 kap. 3 § första stycket 5 UtL.

I 16 a § tillfälliga lagen finns bestämmelser om uppehållstillstånd med längre giltighetstid för den som bedriver gymnasiestudier. Reglerna om uppehållstillstånd för anhöriga i 6 och 7 §§ tillfälliga lagen gäller även när anknytningspersonen har ett uppehållstillstånd enligt 16 a §.

Uppskjuten invandringsprövning

Uppehållstillstånd som beviljas makar, sambor och blivande makar och sambor ska vara tidsbegränsade vid första beslutstillfället, såvida inte utlänningen sammanbott utomlands med sin make eller sambo under en längre tid eller det på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat (5 kap. 8 § UtL). Fortsatt uppehållstillstånd får beviljas endast om förhållandet består, och för permanent uppehållstillstånd förutsätts att utlänningen har haft tidsbegränsat uppehållstillstånd i två år eller att det finns särskilda skäl (5 kap. 16 § första och andra styckena UtL). Har ett förhållande upphört får uppehållstillstånd ändå ges om utlänningen har särskild anknytning till Sverige, förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningen, eller utlänningens barn, i förhållandet har utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid eller om andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd (5 kap. 16 § tredje stycket UtL).

Vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd på grund av en nyetable-rad relation när parterna har för avsikt att gifta sig eller flytta ihop ska det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas. Om en sådan risk finns utgör den särskilda skäl mot att bevilja uppehållstillstånd (5 kap. 17 § UtL).

Enligt 2 kap. 1 § brottsbalken (1962:700) döms för brott som begåtts här i riket efter svensk lag och vid svensk domstol. Enligt 2 kap. 4 § anses brott begånget där den brottsliga handlingen företogs.

Försörjningskrav vid anhöriginvandring

Enligt 5 kap. 3 b § UtIL får uppehållstillstånd på grund av anknytning till en person enligt 3 eller 3 a § beviljas endast om den person som utlänningen åberopar anknytning till kan försörja sig och har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen. Undantag finns som innebär att kraven inte gäller om

- anknytningspersonen är ett barn
- sökanden är ett barn som åberopar anknytning till förälder
- barnets andra förälder ansöker om uppehållstillstånd tillsammans med barnet
- anknytningspersonen är medborgare i Sverige, en annan EES-stat eller Schweiz
- anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som, eller senare förklarats vara, flykting eller alternativt skyddsbehövande eller har tagits emot genom vidarebosättning
- anknytningspersonen har permanent uppehållstillstånd i Sverige och har vistats här med uppehållstillstånd för bosättning i minst fyra år
- det finns särskilda skäl.

Utlänningslagens försörjningskrav har ändrats genom 9 § tillfälliga lagen. Enligt den bestämmelsen får uppehållstillstånd beviljas endast om anknytningspersonen kan försörja sig och utlänningen samt har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och utlänningen. Detta gäller dock inte vid prövning av en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd. Kravet gäller inte om anknytningspersonen är ett barn.

Om anknytningspersonen är flykting eller alternativt skyddsbehövande gäller kravet enligt tillfälliga lagen endast om ansökan om uppehållstillstånd görs senare än tre månader efter att anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande eller har förklarats vara sådan, familjeåterförening är möjlig i ett land utanför EU som familjen har en särskild anknytning till eller om utlänningen och anknytningspersonen inte har sammanbott utomlands en längre tid och det inte heller på annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat.

Motionerna

Anhöriginvandring

I kommittémotion 2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att frågan om begränsning av rätten till familjeåterförening ska övervägas kontinuerligt. Motionärerna anför att enligt tillfälliga lagen beviljas inte uppehållstillstånd till makar och sambor till alternativt skyddsbehövande med tidsbegränsat uppehållstillstånd och denna begränsning bör övervägas fortlöpande, men med ett skärpt försörjningskrav kan det vara möjligt att slopa begränsningen.

I partimotion 2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begär motionärerna i yrkande 30 ett tillkännagivande om att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anhöriginvandring. Enligt motionärerna belastar dagens anhöriginvandring samhället bortom vad som är rimligt. Det behövs ett väl uppbyggt regelverk, och de svenska reglerna bör reformeras i enlighet med familjeåterföreningsdirektivet, vilket bl.a. ställer krav på sjukförsäkring. I yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse av uppehållstillstånd för anhöriginvandrare. Alla villkor ska vara uppfyllda tills medborgarskap beviljas; i annat fall ska uppehållstillståndet återkallas. I yrkande 33 begärs ett tillkännagivande om att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om oanmälda hembesök i fråga om anhöriginvandring. Enligt motionärerna bör Migrationsverket åläggas att utföra sådana besök och tillföras medel för denna uppgift, i syfte att förhindra och beivra skenäktenskap och upptäcka människohandel, utnyttjande av personer i utsatt ställning m.m.

I partimotion 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) begärs i yrkande 22 ett tillkännagivande om att införa en 24-årsregel för att motverka tvångsäktenskap. Motionärerna anger att det är brottsligt att tvinga någon till äktenskap men att det är svårt att skydda mot tvångsäktenskap som ingås utomlands. I Danmark finns en regel om att den som bor där måste ha fyllt 24 år för att gifta sig utanför EU och på så sätt ge maken eller maken rätt till uppehållstillstånd. Regeln fick relativt snabbt effekt i Danmark.

Även i kommittémotion 2017/18:983 av Mikael Eskilander och Roger Hedlund (båda SD) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att införa en 24-årsregel efter dansk modell. Att själv bestämma vem man ska gifta sig med är en grundläggande rättighet i Sverige. En undersökning utförd 2009 visade att det kunde vara över 70 000 unga personer som kände en begränsning av denna rätt. Regeln har lett till färre tvångsäktenskap i Danmark.

Också i kommittémotion 2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 45 begärs ett tillkännagivande om att införa en 24-årsregel efter dansk modell.

I kommittémotion 2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) begärs i yrkande 12 ett tillkännagivande om att alternativt skyddsbehövande ska ha rätt till familjeåterförening. Familjer som splittras på grund av krig, konflikter och förtryck måste enligt motionärerna kunna återförenas i trygghet. Regeringen har begränsat anhöriginvandringen, och många familjer kommer inte att kunna återförenas på många år. Motionärerna menar att begränsningen bör ersättas med en reform som ligger i linje med överenskommelsen som slöts mellan Alliansen och regeringen 2015.

Fredrik Malm m.fl. (L) begär i kommittémotion 2017/18:2818 yrkande 3 ett tillkännagivande om att barnfamiljer inte ska splittras. Krig och konflikter splittrar familjer. En human asylpolitik värnar möjligheten till familjeåterförening, men regeringen har i stället försvårat för återförening, vilket enligt motionärerna inte kan accepteras. I yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om ensamkommande barn och unga och deras möjlighet att återförenas med sin familj efter att de blivit svenska medborgare. Möjlighet till familjeåterförening

saknas för dessa personer och det är enligt motionärerna inte rimligt, varför en översyn bör göras.

I partimotion 2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på hur rätten till familjeåterförening kan stärkas. Motionärerna anför att anhöriginvandring är en av få lagliga vägar till Sverige och att tillfälliga lagen har begränsat denna väg avsevärt. Om fler familjer på flykt tillåts återförenas skulle många slippa den farliga vägen över Medelhavet. Att ge syrier möjlighet att ansöka i ytterligare länder eller elektroniskt skulle enligt motionärerna säkerställa rätten till familjeåterförening. I yrkande 33 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att rätten till familjeåterförening i enlighet med Dublinförordningen efterlevs. Om en asylsökande i en Dublinstat har en familjemedlem som har beviljats skydd eller befinner sig i asylprocessen i en annan Dublinstat ska den andra staten pröva sökandens ansökan. Motionärerna anger att detta inte sker i dag för asylsökande i Grekland på grund av bristande kunskaper hos sökande och handläggare samt otillräcklig rätt till juridisk rådgivning och undermålig hantering av asylärenden i Grekland. I yrkande 34 begär motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om borttagande av 18-årsregeln i utlänningslagen. Relationen mellan förälder och barn är livslång, och det är enligt motionärerna orimligt att kräva att den ska avslutas för att barnet fyller 18. En vidgning av rätten till återförening skulle även ge fler människor möjlighet till skydd utan att behöva riskera livet. I yrkande 35 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ett återinförande av sista-länken-bestämmelsen i utlänningslagen. Bestämmelsen innebar att om en enda familjemedlem fanns kvar i hemlandet kunde den personen få uppehållstillstånd i Sverige för att leva med familjen här. Motionärerna anger att det finns åtskilliga exempel på kvarvarande, åldriga föräldrar som separerats från sina vuxna barn. Motionärerna begär i yrkande 37 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på en lagändring avseende rätten till familjeåterförening så att barn behåller en sådan rätt när de blivit svenska medborgare. Enligt motionärerna är det inte rimligt att svenska medborgare behandlas sämre än andra.

I motion 2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om en översyn av familjebegreppet och hur det tillämpas för hbtq-personer som fått uppehållstillstånd på skyddsgrund. Vid återförening ska en bedömning göras på objektiv grund, och krav brukar ställas på att visa att man är gift eller sambo. Detta drabbar hbtq-personer som inte kunnat leva öppet med sin partner i hemlandet.

I motion 2017/18:1671 av Maria Ferm (MP) begärs i yrkande 6 ett tillkännagivande om att möjliggöra för parallella ansökningar om familjeåterförening och asyl. För att snabba på familjeåterföreningen bör processen enligt motionären effektiviseras. Ansökningarna bör kunna lämnas och behandlas samtidigt.

Uppskjuten invandringsprövning

I kommittémotion 2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) begärs i yrkande 14 ett tillkännagivande om att se över tvåårsregeln vid anhöriginvandring. Motionärerna anför att regeln leder till att kvinnor i vissa fall pressas att stanna kvar i en relation där våld förekommer och att den därför bör tas bort.

I kommittémotion 2017/18:3789 av Annika Carlsson m.fl. (C) begärs i yrkande 39 ett tillkännagivande om att nolltolerans mot våld i nära relationer – där ofta kvinnor är offer – ska gälla alla som bor i Sverige, även personer i anknytningsrelationer med tidsbegränsat uppehållstillstånd. Motionärerna anför att nolltolerans mot våld mot svenska kvinnor och kvinnor med permanent uppehållstillstånd gäller i teorin och det lärs ut att gå vid första slaget. Kvinnor med tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning har inte samma möjlighet. I yrkande 45 begärs ett tillkännagivande om att ändra tvåårsregeln så att kvinnor som behandlas illa i ett förhållande ska kunna lämna förhållandet utan att riskera att förlora sitt uppehållstillstånd. Enligt motionärerna pressar den s.k. tvåårsregeln många kvinnor att stanna i en relation där misshandel förekommer eftersom kvinnan enligt utlänningslagen måste bevisa att upprepat och grovt våld har förekommit för att få stanna när anknytningen bryts innan den tvååriga prövotiden löpt ut.

I motion 2017/18:197 av Ola Johansson (C) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att i Migrationsverkets register ska föras in även anknytningspersonens namn för att lättare upptäcka fall av ”serieimportering” män som våldför sig på kvinnor som kommer till Sverige på grund av anknytning. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om att utreda ett avskaffande av den s.k. tvåårsregeln och därmed underlätta för kvinnor som lämnat sin make att få permanent uppehållstillstånd tidigare. I yrkande 3 begär motionären ett tillkännagivande om att regeringen ska verka för bättre samordning mellan ansvariga myndigheter – ett aktivt samarbete mellan länsstyrelser, Migrationsverket, kommuner, landsting och kvinnojourer så att nolltolerans mot våld mot kvinnor ska gälla alla kvinnor i Sverige.

I kommittémotion 2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 26 begärs ett tillkännagivande om kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas under tiden för den s.k. tvåårsregeln. För att kunna utreda om det finns skäl att misstänka att anknytningspersonen kan komma att förgripa sig på sökanden bör enligt motionärerna ett utdrag ur brottsregistret hämtas in för alla anknytningspersoner. Sökanden bör informeras muntligt om eventuell förekomst i brottsregistret, och information ska också lämnas om rättigheter, möjlighet till skydd och tvåårsregeln. Vidare bör kontroll utifrån folkbokföringsregistret och Migrationsverkets register göras, vilket kan ge en bild av om någon tidigare ansökt om uppehållstillstånd på grund av anknytning till personen i fråga.

I partimotion 2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) begärs i yrkande 36 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag på förändringar av bestämmelserna om anhöriginvandring i syfte att värna utsatta kvinnors situation, både i tillfälliga lagen och i utlänningslagen. Motionärerna anger att tvåårsregeln innebär att kvinnor ser sig tvingade att stanna kvar i

förhållanden trots misshandel och att den tillfälliga lagen innebär att relationen måste bestå i fem år för förlängt uppehållstillstånd. Valet kan stå mellan att skickas tillbaka till landet personen kom från eller att leva med misshandel.

Försörjningskrav vid anhöriginvandring

I kommittémotion 2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 4 begärs ett tillkännagivande om att ett skarpt försörjningskrav vid anhöriginvandring ska ingå i en skarpt lagstiftning. Motionärerna anför att enligt tillfälliga lagens försörjningskrav ska även familjemedlemmarna kunna försörjas, och detta krav ska inte gälla bara tillfälligt. I yrkande 5 begärs ett tillkännagivande om att det försörjningskrav som finns i dagens tillfälliga lagstiftning ska skärpas ytterligare. Arbete med stabil inkomst ska enligt motionärerna krävas för att försörjningskravet ska anses uppfyllt. Bidrag som t.ex. arbetslöshetsersättning ska inte godtas som ”inkomst”. För stabilitet bör inkomsten både vid ansökningstillfället och under tidigare år beaktas. Motionärerna är även beredda till ytterligare skärpningar.

I motion 2017/18:3436 av Fredrik Schulte (M) begärs ett tillkännagivande om att försörjningskravet för anhöriginvandring ska omfatta samtliga svenska medborgare och de som har uppehållsrätt i Sverige. Att komma till och bo i Sverige måste enligt motionären i högre utsträckning vara förenat med eget ansvar. Incitamenten för att komma i arbete är svaga, vilket leder till ökat utanförskap. Det är rimligt att skärpa försörjningskravet i utlänningslagen.

I motion 2017/18:1707 av Sotiris Delis (M) begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att arbetslinjen ska prägla anhöriginvandringen. Anhöriginvandring är den största migrationsformen, och den sker till stor del till hushåll som är bidragsberoende. Anhöriginvandrare får inte samma stöd till etablering, och det finns en stor risk att de hamnar i utanförskap. Enligt motionären är det rimligt att kräva att anknytningspersonen har arbete och eget sparande för att kunna ta ansvar. I yrkande 2 begär motionären ett tillkännagivande om att det ekonomiska ansvaret för anhöriginvandrare ska ligga på mottagaren. Motionären menar att det är rimligt att denna typ av rörlighet över gränser och dess konsekvenser bör axlas av mottagarna och inte kräva samhällsresurser.

I partimotion 2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) begärs i yrkande 31 ett tillkännagivande om skarpt försörjningsansvar. Motionärerna anser att de svenska reglerna bör reformeras enligt familjeåterföreningsdirektivet, vilket bl.a. skulle innebära att anknytningspersonen ska ha stabila, regelbundna och tillräckliga försörjningsmedel för sig själv och familjemedlemmarna för att undvika behov av försörjningsstöd samt en adekvat bostad som uppfyller gällande regler om säkerhet och sanitära förhållanden.

Utskottets ställningstagande

Anhöriginvandring

Enligt statistik från Migrationsverket beviljades under 2017 drygt 48 000 förstagångsuppehållstillstånd till anhöriga. Om även anhöriga till arbetskraftsinvandrare och gäststuderande inkluderas uppgår antalet till drygt 62 000 personer.

Aldrig tidigare har så många beviljats uppehållstillstånd i Sverige i egenkap av anhörig som under 2017. En del av förklaringen till detta torde vara att mer än 160 000 personer under 2015 sökte asyl i Sverige. Över 70 000 personer fick under 2016 uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl eller motsvarande skäl.

Det stora antalet asylsökande som kom till Sverige 2015 medförde stora utmaningar för asyl- och mottagningssystemet men skapade även utmaningar för andra centrala samhällsfunktioner. Svensk migrationspolitik ska värna asylrätten och vara långsiktigt hållbar. Under 2015 tog Sverige emot en oproportionerligt stor andel av de asylsökande som kom till EU. Enligt utskottets mening behöver fler länder ta ett större ansvar för människor på flykt. Som ett led i att förmå andra EU-länder att ta ett större ansvar för flyktingmottagandet ändrades de svenska reglerna om uppehållstillstånd, bl.a. för anhöriga, genom tillfälliga lagen (prop. 2015/16:174, bet. 2015/16:SfU16, rskr. 2015/16:303), som trädde i kraft den 20 juli 2016. Som en följd av ett flertal faktorer i omvärlden och av tillfälliga lagen har antalet asylsökande som söker sig till Sverige minskat. En konsekvens av att många redan tidigare hade sökt asyl och beviljats uppehållstillstånd i Sverige är dock att antalet anhöriginvandrare har ökat och, som nämnts, under 2017 uppgick till det största antalet någonsin.

Utskottet konstaterar att tillfälliga lagen upphör att gälla den 19 juli 2019 och ser inte något behov av att nu ändra regelverket eller föreslås att riksdagen ska göra ett tillkännagivande till regeringen om att de tillfälliga reglerna ska införas permanent.

Bestämmelserna i svensk rätt om uppehållstillstånd för makar och sambor gäller såväl olikkönade som samkönade par och med make avses även registrerad partner. Ett par kan ha tvingats dölja sitt samboförhållande beroende på att det inte har accepterats i den kultur de levtt i. Detta hindrar inte att ett samboförhållande kan ha förelegat. Vid prövningen av om ett samboförhållande förelegat ska en helhetsbedömning göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Att ett par t.ex. haft tillgång till två olika bostäder utesluter inte att parterna kan vara sambor (prop. 2015/16:174 s. 40).

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2017/18:982 (SD) yrkande 45, 2017/18:983 (SD) yrkande 7, 2017/18:1377 (S) yrkande 2, 2017/18:1671 (MP) yrkande 6, 2017/18:1939 (V) yrkandena 32–35 och 37, 2017/18:2818 (L) yrkandena 3 och 12, 2017/18:3060 (SD, -) yrkande 22, 2017/18:3178 (M) yrkande 6, 2017/18:3787 (C) yrkande 12 samt 2017/18:3890 (SD) yrkandena 30, 32 och 33.

Uppskjuten invandring

När uppehållstillstånd beviljas på grund av ett förhållande ska tillståndet vara tidsbegränsat vid det första beslutstillfället, om inte makarna eller samborna har sammanbott utomlands under en längre tid eller det på något annat sätt står klart att förhållandet är väl etablerat. Efter en provperiod om två år med tidsbegränsat uppehållstillstånd kan permanent uppehållstillstånd beviljas, s.k. uppskjuten invandring. I förarbetena anges att ordningen tillkommit för att komma till rätta med konstruktioner i syfte att underlätta för utlänningar att få uppehållstillstånd. Vidare sägs att det utan en möjlighet att pröva om förhållandet är seriöst skulle bli nödvändigt att inta en synnerligen restriktiv hållning till invandring på denna grund, särskilt som stora svårigheter föreligger att redan före inresan göra en tillfredsställande utredning om allvaret i parternas förhållande (prop. 1983/84:144 s. 66 och 73).

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd ska det särskilt beaktas om det finns risk för att utlänningen eller utlänningens barn skulle kunna bli utsatt för våld och kränkning i förhållandet. Om en sådan risk finns utgör den särskilda skäl mot att bevilja uppehållstillstånd. Migrationsverket genomför kontroller mot belastnings- och misstankeregistren i detta syfte. Stöd för detta finns i förordningen (1999:1134) om belastningsregister och förordningen (1999:1135) om misstankeregister. Enligt förordningarna ska uppgifter ur registren lämnas ut om Migrationsverket begär det för utredning i ärenden som avses i 5 kap. 3 a § första stycket 1 UtL i fråga om någon annan än den som utredningen gäller. Uppgifterna rör vissa typer av brottslighet, t.ex. våldsbrott mot närstående, kvinnofridskränkning, sexualbrott och barnpornografibrott. När det gäller en ansökan som avser en person som redan har ingått äktenskap kan en sådan inte avslås på grund av risk för våld och kränkning, eftersom familjeåterföreningsdirektivet inte medger detta. Någon kontroll görs därför inte avseende maken i Sverige.

Utskottet kan konstatera att om förhållandet har brutits innan provotiden har löpt ut får uppehållstillstånd ändå ges om utlänningen har särskild anknytning till Sverige, om förhållandet har upphört främst på grund av att utlänningen eller utlänningens barn i förhållandet har utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid eller om andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

En kartläggning av regeln om uppehållstillstånd på grund av våld eller annan allvarlig kränkning har gjorts (Ds 2014:38). Kartläggningen visar att regeln prövades i mellan 47 och 80 ärenden årligen under perioden 2010–2013. Andelen bifallsbeslut enligt punkten 2 eller någon annan bestämmelse uppgick till 91 procent 2013, 81 procent 2012, 73 procent 2011 och 85 procent 2010.

Utskottet anser att det är viktigt att i så stor utsträckning som möjligt förhindra att uppehållstillstånd beviljas när det kan misstänkas att ena parten i ett förhållande efter bosättningen här kommer att utsättas för våld eller allvarliga kränkningar. Det är också viktigt att motverka att uppehållstillstånd beviljas

på grund av skenäktenskap och skenförhållanden. Möjligheterna att få uppehållstillstånd får dock inte heller begränsas för de seriösa anknytningar som ännu inte blivit etablerade. Enligt utskottet är det regelverk som nu är på plats i utlänningslagen balanserat för att tillgodose dessa krav.

När ett uppehållstillstånd beviljas på grund av anknytning till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande som har ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt tillfälliga lagen gäller inte utlänningslagens bestämmelser om uppskjuten invandringssprövning. I stället för att gälla i två år, vilket är det normala när uppehållstillstånd beviljas med uppskjuten prövning, ska uppehållstillståndet enligt tillfälliga lagen gälla för samma tid som tillståndet för den person som anknytning återropas till. Utskottet konstaterar dels att bestämmelserna i tillfälliga lagen infördes för att komma till rätta med den mycket svårbemästrade situation som uppstod med anledning av det stora antalet asylsökande som kom till Sverige under 2015, dels att lagen upphör att gälla den 19 juli 2019. Utskottet ser inte skäl att göra någon ändring i detta regelverk.

Utskottet avstyrker med det anförda motionerna 2017/18:197 (C) yrkandena 1–3, 2017/18:1939 (V) yrkande 36, 2017/18:3394 (KD) yrkande 26, 2017/18:3787 (C) yrkande 14 samt 2017/18:3789 (C) yrkandena 39 och 45.

Försörjningskrav

Det försörjningskrav som gäller enligt utlänningslagen har tillfälligt skärpts genom 9 § tillfälliga lagen. Bland annat har utlänningslagens krav på att anknytningspersonen ska kunna försörja sig själv ändrats till att anknytningspersonen ska kunna försörja både sig själv och den som söker uppehållstillstånd. Vidare omfattar försörjningskravet i tillfälliga lagen, till skillnad från vad som gäller enligt utlänningslagen, även bl.a. anknytningspersoner som är svenska medborgare. Utskottet ser inga skäl att föreslå ett tillkännagivande till regeringen om att det skärpta försörjningskravet ska införas permanent eller att kravet ska skärpas ytterligare. Motionerna 2017/18:1707 (M) yrkandena 1 och 2, 2017/18:3178 (M) yrkandena 4 och 5, 2017/18:3436 (M) samt 2017/18:3890 (SD) yrkande 31 avstyrks därför.

Reservationer

1. Anhöriginvandring, punkt 1 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Cederbratt (M), Tina Ghasemi (M) och Maria Abrahamsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6 och avslår motionerna

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 45,

2017/18:983 av Mikael Eskilander och Roger Hedlund (båda SD) yrkande 7,

2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2,

2017/18:1671 av Maria Ferm (MP) yrkande 6,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–35 och 37,

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3 och 12,

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 22,

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 30, 32 och 33.

Ställningstagande

I tillfälliga lagen begränsas rätten till familjeåterförening för alternativt skyddsbehövande med tidsbegränsade uppehållstillstånd. Flyktingar har där- emot enligt huvudregeln i tillfälliga lagen rätt till familjeåterförening även när de har tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det finns skäl såväl för som emot en begränsning av rätten till familjeåterförening, och frågan bör övervägas löpande. Om Sverige har ett regelverk som är generösare än andra jämförbara länders blir vi återigen ett mer intressant land för människor att söka sig till. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med vad som nu anförs.

2. Anhöriginvandring, punkt 1 (SD)

av Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 45,

2017/18:983 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD) yrkande 7,

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 22 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 30, 32 och 33 samt avslår motionerna

2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2,

2017/18:1671 av Maria Ferm (MP) yrkande 6,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–35 och 37,

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3 och 12,

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6 och

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Det finns tillfällen då familjer splittras eller kärlek uppstår över nationsgränser, och det är önskvärt att var och en får leva nära sina närmaste familjemedlemmar. Det är emellertid inte alltid som Sverige är det land som en återförening bäst kan ske i. Dagens kravlösa och svagt reglerade anhöriginvandring belastar det svenska samhället bortom vad som är rimligt. All anhöriginvandring bör följa ett väluppbyggt regelverk, samtidigt som ansvar för försörjning och omsorg ska ligga uteslutande på anknytningspersonen, inte på svenska staten. Samtliga villkor ska vara fortsatt uppfyllda fram till dess att den hitflyttade beviljas svenskt medborgarskap, i annat fall ska uppehållstillståndet omgående återkallas. För att förhindra och beivra skenäktenskap och upptäcka andra missförhållanden bör Migrationsverket åläggas och tillföras resurser för att genomföra oanmälda hembesök. Det är en grundläggande rättighet i Sverige att själv bestämma vem man ska gifta sig med. En undersökning utförd 2009 visade dock att det kunde vara över 70 000 personer som kände en begränsning av denna rätt. Det är brottsligt att tvinga någon till äktenskap men svårt att skydda mot tvångsäktenskap utomlands. I Danmark finns en regel om att den som bor där måste ha fyllt 24 år för att gifta sig utanför EU och på så sätt ge makan eller maken rätt till uppehållstillstånd. Regeln har lett till färre tvångsäktenskap i Danmark, och en motsvarande regel bör införas i Sverige. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med vad som nu anförts.

3. Anhöriginvandring, punkt 1 (C)

av Johanna Jönsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12 och avslår motionerna

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 45,

2017/18:983 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD) yrkande 7,

2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2,

2017/18:1671 av Maria Ferm (MP) yrkande 6,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–35 och 37,

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3 och 12,

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 22,

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 30, 32 och 33.

Ställningstagande

Anhöriginvandring är en av få lagliga vägar till Europa, och den har stor betydelse av humanitära skäl. Familjer som splittrats till följd av krig, konflikter och förtryck måste ha en möjlighet till återförening i trygghet. Med en ökande globalisering ökar anhöriginvandringens betydelse. Tillfälliga lagen har kraftigt begränsat anhöriginvandringen och gör att många familjer inte kommer att ha laglig möjlighet att återförenas på flera år. Den kraftiga begränsningen av anhöriginvandringen bör ersättas med en mer human reform i linje med överenskommelsen mellan Alliansen och regeringen i oktober 2015. I dagsläget är handläggningstiden för den här typen av ansökningar för lång. Det finns flera exempel på att man inte kunnat vänta utan i stället tagit de sista pengarna för att betala människosmugglare och riskera livet. Familjeåterförening måste prioriteras högt och genomföras skyndsamt. Ju tidigare familjeåterförening desto mindre lidande och snabbare etablering i samhället. Regeringen bör återkomma med förslag enligt det anförda.

4. Anhöriginvandring, punkt 1 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–35 och 37 samt avslår motionerna

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 45,

2017/18:983 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD) yrkande 7,

2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2,

2017/18:1671 av Maria Ferm (MP) yrkande 6,

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3 och 12,

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 22,

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6,

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 30, 32 och 33.

Ställningstagande

Familjeåterförening är en av få lagliga vägar till Sverige. Genom tillfälliga lagen har den vägen begränsats avsevärt. Om fler familjer på flykt skulle tillåtas att återförenas, skulle det innebära att många människor slapp ta den livsfarliga vägen över Medelhavet. Att få bo ihop med sin familj är en mänsklig rättighet. Dublinförordningen fastslår vilken stat som ska pröva en asylansökan från en person som befinner sig i en Dublinstat. Om sökanden har familj som beviljats skydd eller befinner sig i asylprocessen i en annan Dublinstat ska det landet även pröva sökandens asylansökan. Omkring 45 000 flyktingar är fast i grekiska flyktingläger. Många av dem har familj i Sverige och därmed rätt att återförenas, men på grund av bristande kunskaper samt otillräcklig rätt till juridisk rådgivning och undermålig hantering av asylärenden i Grekland sker inte detta i dag. Uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning mellan föräldrar och barn får endast beviljas om barnet är under 18 år. Detta är onödigt snävt. Om en person i familjen har skyddsbehov är det sannolikt att samma sak gäller även för övriga familjen. För de flesta är relationen mellan föräldrar och barn livslång, och det är orimligt att kräva att den ska avslutas för att barnet hunnit fylla 18 år. Enligt nuvarande lagstiftning förlorar barn som beviljats asyl i Sverige rätten till familjeåterförening när de blir svenska medborgare. Denna ordning kan starkt ifrågasättas. Det är orimligt att svenska medborgare ska behandlas sämre än andra i detta avseende. Tidigare fanns en s.k. sista-

länken-bestämmelse i utlänningslagen som innebar att om en enda familjemedlem var kvar i hemlandet kunde denne beviljas uppehållstillstånd för att komma till Sverige och leva med övrig familj här. När bestämmelsen togs bort stängdes dörren för många människor. Det finns åtskilliga exempel på kvarvarande, åldriga föräldrar som har separerats från sina vuxna barn. Bestämmelsen måste återinföras. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med vad som nu anförts.

5. Anhöriginvandring, punkt 1 (L)

av Emma Carlsson Löfdahl (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 3 och 12 samt avslår motionerna

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 45,

2017/18:983 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD) yrkande 7,

2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S) yrkande 2,

2017/18:1671 av Maria Ferm (MP) yrkande 6,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 32–35 och 37,

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 22,

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 6,

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 12 och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 30, 32 och 33.

Ställningstagande

Krig och konflikter splittrar familjer, och samtidigt har införandet av tillfälliga lagen försvårat för familjeåterförening. Sverige och Europa ska stå upp för en human och solidarisk asylpolitik. Det behövs mer samarbete och harmonisering av EU:s asylregler, och svensk migrationslagstiftning behöver ligga mer i linje med andra europeiska länders, men alltför restriktiva och inhumana regler kan inte accepteras. Liberalerna är alltså kritiska till de restriktiva reglerna avseende familjeåterförening och kritiska till att bestämmelserna om uppehållstillstånd på grund av synnerligen eller särskilt ömmande omständigheter tillfälligt har tagits bort.

Vidare gäller i dag att ensamkommande barn och unga inte kan återförenas med sin familj om de har fått svenskt medborgarskap. Det är inte rimligt att

man hamnar i ett sämre läge för att man blivit svensk medborgare. Reglerna bör därför ses över.

6. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 2 (SD, KD)

av Jennie Åfeldt (SD), Aron Modig (KD) och Paula Bieler (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 26 och avslår motionerna

2017/18:197 av Ola Johansson (C) yrkandena 2 och 3,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 36,

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 14 och

2017/18:3789 av Annika Carlsson m.fl. (C) yrkandena 39 och 45.

Ställningstagande

Den s.k. tvåårsregeln kom till för att förhindra skenäktenskap. Dessvärre visade det sig att kvinnor som misshandlades av sin partner försattes i en tvångssituation. De hade att välja mellan att fortsätta utstå misshandel eller att bli utvisade. Den lagändring som syftade till att fånga upp denna situation förefaller inte ha lett till förbättringar i avsedd omfattning. Även om kvinnan brutit upp från förhållandet på grund av misshandel krävs också att sammanboendet inte varit helt kortvarigt och att förhållandet från början varit seriöst. I betänkandet Kvinnor och barn i rättens gränsland (SOU 2012:45) påpekar regeringens utredare att tusentals kvinnor varje år söker hjälp efter att ha utsatts för våld av sina män. Vi anser att för att kunna utreda om det finns skäl att misstänka att anknytningspersonen kan komma att förgripa sig på sökanden i framtiden, eller för att fastställa att han tidigare förgripit sig på sambo eller maka, bör en kontroll göras genom ett registerutdrag. Utdrag från brottsregistret avseende brott mot liv och hälsa, mot frihet och frid samt sexualbrott ska hämtas in för samtliga referenspersoner. Även information om besöksförbud ska hämtas in. Det bör även göras en kontroll mot folkbokföringsregistret och Migrationsverkets register om tidigare anknytningar. Vidare bör sökanden i de fall det framkommer att anknytningspersonen tidigare dömts för brott mot liv och hälsa, frihet och frid eller sexualbrott alltid informeras om detta muntligen. De svenska ambassader som hanterar anknytningsärenden bör få i uppdrag att ge sökandena en mer fullständig information om vilka rättigheter de har, vilket skydd som kan ges och om tvåårsregeln. Den som utsatts för misshandel och

kränkningar ska inte vara utlämnad till den som begår brottet. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med det anförda.

7. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 2 (C)

av Johanna Jönsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 14 och

2017/18:3789 av Annika Qarlstson m.fl. (C) yrkandena 39 och 45 samt

avslår motionerna

2017/18:197 av Ola Johansson (C) yrkandena 2 och 3,

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 36 och

2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 26.

Ställningstagande

Det finns behov av att säkerställa att den som flyttar till Sverige i syfte att gifta sig eller inleda ett samboförhållande kan lita på att det skydd som lagen ger också gäller i verkligheten. Det är bekymmersamt att den s.k. tvåårsregeln leder till att kvinnor i vissa fall pressas att stanna kvar i en relation där våld förekommer. En stor del av kvinnorna kommer till Sverige efter s.k. snabbanknytning, dvs. efter att ha känt mannen under en mycket kort tid, eller endast via kontakt på internet. Det finns fall där svenska män har satt i system att ”importera” en kvinna. Många av kvinnorna har också med sig barn, som riskerar att hamna i utsatthet. Väljer kvinnorna att bryta relationen innan den tvååriga provotiden löpt ut kan de bli utvisade. Kvinnan måste bevisa upprepat och grovt våld för att få möjlighet att stanna i Sverige. I teorin gäller nolltolerans mot våld, men en annan standard gäller för kvinnor med tidsbegränsat uppehållstillstånd som kommer på grund av anknytning. Tvåårsregeln bör tas bort.

8. Uppskjuten invandringsprövning, punkt 2 (V)

av Christina Høj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 36 och avslår motionerna

2017/18:197 av Ola Johansson (C) yrkandena 2 och 3,

2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 26,

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 14 och

2017/18:3789 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkandena 39 och 45.

Ställningstagande

Debatten om den s.k. tvåårsregeln har pågått under lång tid. Att utlandsfödda kvinnor som misshandlats av sina män under den tvååriga prövotiden för permanent uppehållstillstånd blivit utvisade från Sverige om de brutit upp från förhållandet har upprört många. Denna rättstillämpning har alltför länge tillåtit få oacceptabla konsekvenser, t.ex. att många kvinnor sett sig tvingade att stanna kvar i förhållanden trots misshandel eftersom utvisning till hemlandet skulle kunna medföra värre konsekvenser för dem. Gällande regler har fått till följd att visst våld och viss kränkning kan accepteras och att myndigheterna medges ett för stort tolkningsutrymme. Detta framgår bl.a. av rapporter från Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks). I utredningsbetänkandet Kvinnor och barn i rättens gränsland (SOU 2012:45) föreslås bl.a. att skyddet för kvinnorna ska stärkas. Vidare innebär tillfälliga lagen stora steg i fel riktning. Relationen måste numera bestå under längre tid för att den som anlänt genom anhöriginvandring ska kunna få förlängt uppehållstillstånd. Regeringen bör återkomma med förslag på förändringar i bestämmelserna om anhöriginvandring i syfte att värna utsatta kvinnors situation, både i den tillfälliga lagen och i utlänningslagen.

9. Registrering av anknytningsperson, punkt 3 (SD)

av Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:197 av Ola Johansson (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Enligt gällande lagstiftning förs Migrationsverkets register enbart i sökandenas namn. För att göra det möjligt att upptäcka ”serieimporterande” män som våldför sig på anknýtningsskivnor måste även anknýtningsskivnorernas namn föras in i registret.

10. Försörjningskrav vid anhöriginvandring, punkt 4 (M)

av Johan Forssell (M), Mikael Cederbratt (M), Tina Ghasemi (M) och Maria Abrahamsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anföras i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna

2017/18:1707 av Sotiris Delis (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:3436 av Fredrik Schulte (M) och

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 31.

Ställningstagande

Ett skarpt försörjningskrav vid anhöriginvandring ska ingå i en lagstiftning som inte enbart gäller tillfälligt. I det försörjningskrav som finns i tillfälliga lagen ingår krav på försörjning av anknýtningsskivnor själv och familjen samt krav på tillräcklig bostad. Kravet bör införas i utlänningslagen och inte enbart gälla tillfälligt. Vidare bör försörjningskravet skärpas genom att anställning med stabil inkomst ska vara grunden för att försörjningskravet ska bedömas vara uppfyllt. Bidrag ska däremot inte kunna öppna vägen in i Sverige. Kravet bör således inte kunna uppfyllas med arbetslöshetsersättning, vilket är fallet i dag. Vid bedömningen av om kravet är uppfyllt bör även beaktas både inkomsten vid ansökningstillfället och hur inkomsten har sett ut under tidigare år. Detta för att säkerställa att det finns en stabilitet i inkomsten. Även ytterligare skärpningar av försörjningskravet kan komma att behövas. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med det anförda.

11. Försörjningskrav vid anhöriginvandring, punkt 4 (SD)

av Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 31,

bifaller delvis motion

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 4 och 5 samt

avslår motionerna

2017/18:1707 av Sotiris Delis (M) yrkandena 1 och 2 samt

2017/18:3436 av Fredrik Schulte (M).

Ställningstagande

Sverigedemokraterna är i grunden positiva till familjeåterföreningsdirektivet, som formulerat rimliga förslag till ett välformulerat regelverk. De svenska reglerna bör reformeras i enlighet med direktivet, vilket bl.a. innebär att anknytningspersonen ska ha en gällande sjukförsäkring. Därtill ställs krav på att anknytningspersonen ska ha stabila, regelbundna och tillräckliga försörjningsmedel för sig själv och för familjemedlemmarna. Vidare ska anknytningspersonen kunna uppvisa en bostad som anses adekvat för en familj av jämförbar storlek, och slutligen ska Sverige också ha rätt att kräva att en tredjelandsmedborgare följer olika integrations- eller introduktionsåtgärder i enlighet med nationell lagstiftning. Regeringen bör återkomma med förslag i enlighet med det anförda.

Särskilt yttrande

Anhöriginvandring, punkt 1 (KD)

Aron Modig (KD) anför:

Under den tid som den nuvarande, tillfälliga migrationslagstiftningen gäller har möjligheterna till familjeåterförening begränsats. Bland annat innebär detta att personer som beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande och som ansökte om asyl efter det att tillfälliga lagen aviserades inte har möjlighet till familjeåterförening under denna tid. Kristdemokraterna anser att familjens betydelse för upplevelsen av gemenskap, trygghet och stabilitet är mycket viktig – detta gäller inte minst i en orolig och ständigt föränderlig omvärld. Vi värnar familjesammanhållning, och det är vår utgångspunkt att familjer ska kunna återförenas.

Kristdemokraterna har inte i detta ärende några yrkanden som rör denna fråga. Vi har dock i andra sammanhang motsatt oss de begränsningar i möjligheten till familjeåterförening som görs i tillfälliga lagen (bet. 2015/16:SfU16).

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:197 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i Migrationsverkets register ska föras in även anknypningspersonens namn för att lättare upptäcka fall av serieimporterade män som våldför sig på anknypningskvinnor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett avskaffande av den s.k. tvåårsregeln och därmed underlätta för kvinnor som lämnat sin make att få ett permanent uppehållstillstånd tidigare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för bättre samordning mellan ansvariga myndigheter – ett aktivt samarbete mellan länsstyrelser, Migrationsverket, kommuner, landsting och kvinnojourer så att nolltolerans mot våld mot kvinnor ska gälla alla kvinnor i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en 24-årsregel efter dansk modell och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:983 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en 24-årsregel efter dansk modell och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1377 av Sara Karlsson m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av familjebegreppet och hur det tillämpas för hbtq-personer som fått uppehållstillstånd på skyddsgrund och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1671 av Maria Ferm (MP):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för parallella ansökningar om familjeåterförening och asyl och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1707 av Sotiris Delis (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetslinjen ska prägla anhöriginvandringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ekonomiska ansvaret för anhöriginvandrare ska ligga på mottagaren och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1939 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur rätten till familjeåterförening kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att rätten till familjeåterförening i enlighet med Dublinförordningen efterlevs och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ett borttagande av 18-årsregeln i utlänningslagen och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om ett återinförande av sista-länken-bestämmelsen i utlänningslagen och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på förändringar av bestämmelserna om anhöriginvandring i syfte att värna utsatta kvinnors situation, både i den tillfälliga lagen och i utlänningslagen, och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på lagändring avseende rätten till familjeåterförening så att barn behåller rätten till familjeåterförening när de blivit svenska medborgare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2818 av Fredrik Malm m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnfamiljer inte ska splittras och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ensamkommande barn och unga och deras möjlighet att återförenas med sin familj efter erhållet svenskt medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en 24-årsregel för att motverka tvångsäktenskap och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3178 av Johan Forssell m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett skarpt försörjningskrav vid anhöriginvandring ska ingå i en skarpt lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det försörjningskrav som finns i dagens tillfälliga lagstiftning ska skärpas ytterligare och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om begränsning av rätten till familjeåterförening ska övervägas kontinuerligt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3394 av Aron Modig m.fl. (KD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvinnor som kränks eller riskerar att kränkas under tiden för den s.k. tvåårsregeln och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3436 av Fredrik Schulte (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att försörjningskravet för anhöriginvandring ska omfatta samtliga svenska medborgare och de som har uppehållsrätt i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3787 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alternativt skyddsbehövande ska ha rätt till familjeåterförening och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över tvåårsregeln vid anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3789 av Annika Carlsson m.fl. (C):

39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nolltolerans mot våld i nära relationer – där ofta kvinnor är offer – ska gälla alla som bor i Sverige, även personer i anknytningsrelationer med tillfälligt uppehållstillstånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra tvåårsregeln så att kvinnor som behandlas illa i ett förhållande ska kunna lämna förhållandet utan att riskera att förlora sitt uppehållstillstånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3890 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt försörjningsansvar och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återkallelse av uppehållstillstånd för anhöriginvandrare och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om oanmälda hembesök i fråga om anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.